

mindelig Skoleexamen, skal give samme Ret som Realskoleexamen. Det er ligefrem at underminere de egentlige Realskoler. Det er jo dog ganske naturligt, at de fleste Forældre saa ville sige med Hensyn til deres Børn: Lad os sætte dem i Latinskolen, det er muligt, at de ikke kunne blive Studenter, at de ikke kunne følge med, men naar de saa komme op i 4de Klasse, have de jo dog ganske den samme Ret som de Andre. Hvad opnaar man saa derved? Man opnaar derved at standse en Udvikling, som, hvis man i det Hele taget har en fornuftig Tanke med den, vilde blive fragmentarisk ved saaledes at brydes af paa Midten. Lillige faae Eleverne ikke de Kundskaber, som de behøve for det praktiske Liv, og som Realskolerne maa tage Hensyn til. Det forekommer mig altsaa uheldigt i alle Henseender at bibeholde denne Bestemmelse, at 4de Klases Hovedexamen skal give samme Ret som Realskoleexamen. Det forekommer mig naturligt og heldigt, om det kunde lykkes den høitærede Minister at faae disse Forandringer, som rette paa det Bestaaende, satte igjennem, og han saa lod de egentlig store Reformplaner hvile, indtil en større Klarhed og en større Mulighed for at gennemføre dem kommer tilstede. Derved tror jeg, at man allerede vilde have naaet overmaade Meget. Derfor glæder det mig, forsaavidt det kunde bære nogen Frugt, at dette Forslag er kommet frem, men medens jeg, som sagt, ikke tror at kunne tiltræde det, vil jeg hellere bevare det Bestaaende: en Uvedeling, men gennemført paa en fornuftigere Maade end hidtil.

Suel: Det var meget vanskeligt at faa Nede paa, hvad det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) egentlig vilde, hvorledes han tænkte sig Sagen ordnet, men hvis jeg har opfattet det ærede Medlem rigtig, mente han, at man maatte komme til rent at affstaa den klassiske Dannelse, han mente ikke, at noget Menneſte havde noget Udbytte, hverken materielt eller aandelig, af Latin. Jeg tror, at det ærede Medlem ikke har tænkt sig rigtig om, thi dersom det ærede Medlem vil se paa de forskjellige Fagstudier, som drives og maa drives i ethvert civiliseret Land, saa vil han se, hvor umuligt det er at undvære Latinen. Hvorledes skulde det være muligt, at en Theolog kunde undvære Kundskab i Latin, naar han skulde læse Kirkesædrene? Ærede Medlemmer ville maasse sige, som med Hensyn til de klassiske Forfattere, at man kan faae Kundskab paa anden Haand gennem Oversættelser, men det ærede Medlem, der talte sidst, kritiserede fuldkommen rigtigt disse Oversættelser. Vil man vide Bessed, maa man gaa til Kilden og ikke nøjes med en Oversættelse, den vil altid være forskjellig i forskjellige Retninger fra Originalen. Og nu en Jurist? Hvorledes skulde man kunne uddanne sig i Jurisprudens uden at tage Hensyn til Pandekterne og Institutionerne? De læres jo overalt i den civi-

liserede Verden og danne endnu paa mange Steder Grundlaget for hele den juridiske Uddannelse, ikke alene i theoretisk, men ogsaa i praktisk Retning. Og nu en Læge? Hvorledes skulde han kunne undvære Latin? Det vilde jo ikke være ham muligt at skrive en Recept uden at kunne Latin; selv af Apothekerne forlanger man jo, at de skulle kunne Latin. Og hvorledes skulde man ved Studiet af Naturhistorien kunne hjælpe sig igjennem uden at forstaa det latinske Sprog? Latin er endnu paa mange Punkter et internationalt videnskabeligt Sprog. Jeg begriber altsaa ikke, hvorledes det ærede Medlem for Langeland (Brandes) kan komme til en saadan Lære, at det skulde være muligt at affstaa Latin for de Studerende. Hvis det ærede Medlem, der sædende en saa raſt Dom over de Forfattere, der hidtil have været ansættede for at staa paa Spidspunktet, f. Ex. Cicero, hvis han ikke kender ham og de øvrige Forfattere, som han citerede, uden paa anden Haand gennem Holberg, saa kan jeg godt forstaa, at han kan sælde en saadan Dom, enten det nu er Erasmus Montanus eller, som jeg egentlig tror, Magister Stygotius, der citerer dette berømte Sted. Naar det ærede Medlem ikke selv skulde være et levende Bevis paa, hvorledes det er gaaet tilbage med den klassiske Dannelse fra 1846, da vi begyndte paa vore Experimenter med den lærde Skole, forstaa jeg det ikke. Tværtimod, jeg tror, at den sidste ærede Taler rigtig karakteriserede den klassiske Dannelses Betydning som værende af væsentlig historisk Natur, idet man gennem Studiet af det latinske Sprog og dets Forfattere faar et Indblik i den hele Udvikling, som fandt Sted paa en Tid, da Rom beherskede Verden, en Udvikling, som ganske sikkert er Grundlaget for hele den senere historiske Udvikling, og som allerede ved sin Fremkomst var et Spidspunkt af Civilisation.

Holstein: Jeg kan ikke slutte mig til de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgtreds, (Briz) om, at der vilde ske nogen Skade ved de Tegninger til at gaa bort fra Uvedelingen, som ligge i dette Lovforslag, saalidt som jeg kan dele det ærede Medlems Varme for den Lov, der nu er Grundlaget for vor lærde Skole, eller for den Uvedeling, der ligger til Grund for den. Jeg skal villig indrømme, at det, der fra Først af har været det Bevægende, da man kom ind paa Uvedelingen, er den Tanke, der blev fremsat af det ærede Medlem, nemlig, at man vilde raade Bod paa Overbeholdelsen, og det vilde man naa gennem en Deling af Skolen; men Sagen er den, at paa den Maade kan der aldrig raades Bod paa Overbeholdelse. Man vilde gennem Uvedelingen forene to Ting, der ikke kunne forenes. Paa den ene Side vilde man opnaa en virkelig formel Dannelse og paa den anden Side et stort